

362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet

az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól

A Kormány az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 64. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. § (1) Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (a továbbiakban: hatóság) központi hivatal. A hatóságot az egyenlő bánásmód biztosításáért és társadalmi felzárkózásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) irányítja.

(2) A hatóság önállóan gazdálkodik, az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

(3) A hatóság székhelye Budapest.

A hatóság szervezete és vezetői

2. § (1) A hatóságot elnök vezeti, akit a miniszter és az igazságügyi és rendészeti miniszter együttes javaslatára a miniszterelnök nevez ki és ment fel. A kinevezés a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával határozatlan időre történik.

(2) Elnökké az a magyar állampolgárságú, választójoggal rendelkező, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése vagy az emberi jogok védelme területén kiemelkedő tudással rendelkező jogász nevezhető ki, aki jogi szakvizsgával és legalább ötéves, jogi végzettséghez kötött munkakörben vagy a közigazgatásban eltöltött szakmai gyakorlattal rendelkezik. Elnökhelyettesé magyar állampolgárságú, választójoggal rendelkező, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése vagy az emberi jogok védelme területén kiemelkedő tudással rendelkező felsőfokú végzettségű szakember nevezhető ki.

(3) Az elnök a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően irányítja a hatóság gazdálkodását, ellátja képviselői és gyakorolja a munkáltatói jogokat az elnökhelyettes és a hatóság köztisztviselői tekintetében.

(4) Az elnök tekintetében a munkáltatói jogokat - a kinevezés és a felmentés kivételével - a miniszter gyakorolja.

3. § A hatóság elnökhelyettesét a Ktv. megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával az elnök határozatlan időre nevezi ki és menti fel.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző közigazgatási szerv kijelölése

4. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző közigazgatási szervként a Kormány az Egyenlő Bánásmód Hatóságot jelöli ki, amely az ország egész területére kiterjedő illetékességgel jár el.

(2) Az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellátja - a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény végrehajtásáról szóló 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet 1. §-a (4) bekezdésének 33. pontjában meghatározott feladatok kivételével - a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkében meghatározott végrehajtó szerv feladatait.

A hatóság eljárásának részletes szabályai

5. § A hatóság az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 14. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában biztosított hatáskörében lefolytatott eljárásokban a vonatkozó jogszabályokban foglaltak mellett a 6-15. §-okban foglaltak szerint jár el.

5/A. § A hatóság hatósági eljárásban hozott döntését felügyeleti jogkörben megváltoztatni vagy megsemmisíteni nem lehet.

Az eljárásban részt vevő ügyfelek

6. § (1) E rendelet alkalmazásában:

a) kérelmező: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely az Ebktv. 15. § (1) bekezdés *a)* pontja vagy 20. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítását maga kezdeményezte, vagy arra jogosult lett volna és az eljárásban ügyfélnek minősül;
b) eljárás alá vont személy: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet is, akivel vagy amellyel szemben az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértésének megállapítására irányuló eljárást folytatják.

(2) A kérelemre indult eljárásban hozott jogerős hatósági döntésben megállapított jogosultság a jogutódot illeti meg.

6/A. §

Ügyintézési határidő

7. § (1) Az eljárásban az ügyintézési határidő hetvenöt nap.

(2) A hatóság a kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége esetén soron kívül, de legkésőbb negyvenöt napon belül dönt.

(3) Ha az eljárás megindítását az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 18. § (3) bekezdése alapján az országgyűlési biztos kezdeményezte, vagy az eljárás ügyészi kezdeményezés alapján indult, a hatóság a döntését negyvenöt napon belül hozza meg.

Képviselő

7/A. § (1) Az Ebktv. 18. §-ának (1) bekezdésében meghatározott képviselő esetén a társadalmi és érdekképviseleti szervezet a képviselői jogosultságát az alapszabálya vagy alapító okirata és az ügyféltől kapott írásbeli meghatalmazás csatolásával igazolja.

(2)

7/B. §

7/C. §

Idézés és értesítés

8. § (1) A hatóság a székhelyén lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező személyt, ha személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, azon önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére idézi vagy értesíti, amelynek székhelyén lakik vagy tartózkodik. Az idézett, illetve az értesített személy meghallgatását a hatóság foganatosítja.

(2) Ha az eljárás során a hatóság tárgyalást tart, az ott meghallgatandó személyeket azon önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére idézi, illetve értesíti, amelynek székhelyén a kérelmező lakik, tartózkodik, illetve székhelye (fióktelepe, telephelye) található.

(3) Ha az eljárás alá vont személy az (1)-(2) bekezdésekben megjelölt

a) önkormányzat vagy az önkormányzat részvételével működő önkormányzati társulás,

b) az *a)* pont alatti szervek által fenntartott költségvetési szerv,

c) az *a)* pont alatti szervek által alapított vagy támogatott alapítvány, közalapítvány, társadalmi szervezet, vagy

d) az *a)*-*b)* pontok alatti szervek részvételével működő gazdasági társaság,

a személyeket a lakóhelyéről, illetőleg tartózkodási helyéről legjobban megközelíthető, nem érintett települési önkormányzat polgármesteri hivatalának a székhelyére kell idézni, illetve értesíteni.

(4) Ha az (1)-(3) bekezdés szerinti rendelkezések alkalmazása aránytalan nehézséggel vagy az eljárás elhúzódásával járna, a meghallgatandó személyeket a hatóság - a megjelenéssel járó költségek megtérítése mellett - székhelyére is idézheti.

Tárgyalás a kérelemre vagy bejelentésre indult eljárásban

9. § (1) A hatóság a kérelemre indult eljárásban - a (2) bekezdésben meghatározott esetek kivételével - tárgyalást tart.

(2) A hatóság a tárgyalás tartását mellőzheti, ha

a) a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja,

b) az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű és annak eldöntésére az iratok alapján mód van,

c) a tárgyalás tartása - különös tekintettel a 8. § (2) bekezdésében meghatározottakra - aránytalan nehézséggel jár

d) a kérelmező érdekeit sérti, vagy

e) azt a kérelmező kifejezetten kéri.

(3) A hatóságnak a döntés előtt meg kell kísérelnie egyezség létrehozását.

(4)

10. § (1) A hatóság tárgyalása - ha e kormányrendelet másként nem rendelkezik - nyilvános.

(2) A hatóság a nyilvánosságot végzéssel az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az minősített adat, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges.

(3) A hatóság a nyilvánosságot a közérkölcös védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az az ügyfél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt.

(4) A hatóság - kérelmére - a kérelmezőt és az egyenlő bánásmód követelményének megsértését bejelentő más személyt az eljárás alá vont személy távollétében hallgatja meg.

(5)

11. § (1) A tárgyalás megnyitása után a hatóság röviden ismerteti a tárgyalás előkészítése során keletkezett azon iratokat, amelyekbe a jelen lévő ügyfelek külön jogszabály rendelkezései szerint betekinhetnek.

(2) A kérelmező álláspontjának ismertetése után az eljárás alá vont személy ismerteti az üggyel kapcsolatos álláspontját.

(3) A hatóság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges - az ügyfeleket felhívja nyilatkozataik megtételére, és lefolytatja a bizonyítási eljárást.

(4) A tárgyalás berekesztése előtt a hatóság köteles az ügyfeleket erre figyelmeztetni és megkérdezni, hogy kívánnak-e még valamit előadni.

Szakértő közreműködése az eljárásban

12. § Ha az eljárás során szakértő kirendelése szükséges, a hatóság - ha ez az ügyfél érdekeit nem sérti - elsősorban azt a szervet keresi meg, amelynél a jogaiban sértett személy az Ebktv. 15. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja alapján az eljárást szintén megindíthatta volna.

A bizonyítási eljárás különös szabályai

13. § (1) A hatóság az egyenlő bánásmód követelménye megtartásának ellenőrzésére tesztelést végezhet, amelynek során az eljárás alá vont személy magatartásának, intézkedésének, feltételének, mulasztásának, utasításának vagy gyakorlatának (a továbbiakban együtt: rendelkezésének) vonatkozásában azonos helyzetbe hoz valamely, az Ebktv. 8. §-ában meghatározott helyzetükben, tulajdonságukban vagy jellemzőjükben (a továbbiakban együtt: tulajdonság) különböző, de egyéb tekintetben hasonló tulajdonságú személyeket, és az eljárás alá vont személy rendelkezését az egyenlő bánásmód követelményének való megfelelés szempontjából megvizsgálja.

(2) A tesztelés eredménye az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárások során bizonyítékként felhasználható.

(3) A hatóság az (1) bekezdésben megjelölt vizsgálat során, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében közreműködött, továbbá az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló törvényben meghatározottak alapján alkalmi munkavállalói könyvvel rendelkező munkavállalót is igénybe vehet. A közreműködő személy részére a hatóság megbízólevelet állít ki, amely tartalmazza a közreműködő nevét, továbbá, hogy mely eljárás alá vont személynél milyen típusú ellenőrzést folytathat le.

Eljárási költség

14. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti közigazgatási hatósági eljárásban egyéb eljárási költségnek minősülnek a 13. §-ban meghatározott bizonyítási eljárás különös szabályai alkalmazása során felmerült költségek, valamint a hatóságnak a székhelyén kívül végzett eljárási cselekményeivel kapcsolatban felmerülő valamennyi költség.

(2) A látássérült ügyfél számára - kérelmére - a tárgyalás során készült jegyzőkönyvet, továbbá az eljárást lezáró döntést Braille-írásban is el kell készíteni. A Braille-írásra történő fordítással felmerült költségek eljárási költségnek minősülnek.

A bírság felhasználása

14/A. § (1) A hatóság által az Ebktv. 16. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja alapján kiszabott bírság 50%-át a miniszter az egyenlő bánásmód követelményének biztosítását és az esélyegyenlőség előmozdítását célzó programokra használja fel, 50%-át a hatóság - saját bevételeként - a (2) bekezdésben meghatározott célokra fordíthatja.

(2) A hatóság az (1) bekezdésben meghatározott bírságból befolyt összeget az alábbi célokra fordíthatja:

- a)* Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület működésével összefüggő kiadások,
- b)* az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatos tájékoztató, ismertető, a hatóság tevékenységét széles körben ismertté tevő kiadványok megjelentetése,
- c)* szakmai konferenciák és rendezvények szervezése és lebonyolítása,
- d)* a hatóság köztisztviselőinek szakmai továbbképzése,
- e)* a hatóság tevékenységét segítő szakértők megbízása,
- f)* az egyenlő bánásmód követelményével összefüggő ismeretek oktatásának támogatása.

14/B. § Az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezés megsértéséért kiszabható bírság megállapítására irányuló eljárás a hatóságnak a jogsértésről való tudomásszerzésétől számított három hónapon belül, de legkésőbb a jogsértés bekövetkezését követő egy éven belül indítható meg. Ha a jogsértő magatartás folyamatos, a határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik. Ha a jogsértő magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll.

A hatóság javaslatai és jelentései, tevékenységének nyilvánossága

15. § A jogi szabályozás tartalmára vonatkozó javaslatait a hatóság a jogszabály előkészítéséért felelős miniszternek és az igazságügyi és rendészeti miniszternek teszi meg.

16. § (1) A hatóság a közvélemény folyamatos tájékoztatása érdekében jelentéseit, javaslatait, valamint a működésével kapcsolatos részletes információkat honlapján rendszeresen közzéteszi.

(2) A hatóság az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértését megállapító határozatát - személyazonosításra alkalmatlan módon, anonimizáltan - a honlapján közzéteszi, ha ez az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megelőzése, illetve a sérelem mértékének csökkentése érdekében szükséges.

17-21. §

Hatályba léptető és záró rendelkezések

22. § (1) Ez a rendelet 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2) Ez a rendelet az Ebktv.-vel együtt a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv 13. cikkének való megfelelést szolgálja.

(3) E rendelet a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.